

Stasyje Biržėtis baigė paskutinį užrašymą ir, nukratęs nuo ženklinimo žemes, apžvelgė dirvą. Kiek akis aprėpia, plytėjo lygus laukas, išraižytas kvadratais.

— Vadinas, suspėjom, — atsiduso jis, atsimaukdamas kepurę ant pakaušio.

— Tai vos-vos... Antai, ir talkininkai atvažiuoja, — botko-čiū Juozas Gaigalas mostelėjo į Debelių pusę.

Vieškelio vingiu suko automašina, pilnuotė moksleivių. Po keletos minučių ji sustojo prie kolūkiečių. Būrys mergaičių ir berniukų triukšmingai pasipylė iš mašinos. Takeiliu iš už eglaičių atėjo kolūkio pirmininkas Sprindžiukas.

— Sveiki atvykę! — nušokęs nuo bėrojo, pasisveikino įsiai ir patenkintas išimtis į talkininkų būrį.

— Tai kiek dar tų kukurūzų sėsite? Bus pusšimtis hektarų? — juokaudamas užklausė mokytojas Sadzevičius.

— Va, kiek matot, — parodė pirmininkas plotą.

— Duokit, jums visą kolūkį kukurūzais užsėsime. Matot, kokie vyrai ir merginos, — šypso-damas mokytojas Gindrenas papurtė už pečių dešimtoką Povilą Mikučionį.

— Kad jau užteks. Paskutinią hektarą beliko.

Pirmininkas davė nurodymus, ir moksleiviai, pagriebę medinius kauptukus, pabiro po lauką. Visi dirbo skubėdami, vienas kitą pralenkdam, vienas kitą vydamiesi.

Greitai ir tiksliai prakasdavo duobutę ir įberdavo grūdus de-vintokai Vladas Meškauskas, Janė Pavilaukaitė, Janė Baltukaitė, dešimtokės Regina Matulytė, Gėrė Šermukšnytė... Čia tinginių nebuvo. Kartu su moksleiviais darbavosi ir mokytojai Sadzevičius, Staliauskas ir kiti. Dirvoje hematant plėtėsi mažom kojom išmindžiotas plotas, kuris jau slėpė geltonus kukurūzų grūdus.

Kai paraudusi saulė kryo už Cekonių kalmo laukų, moksleiviai sodino paskutinįjį barą.

— Pulkūs darbininkai, —

AUKITE DIDELI IR GRAŽŪS!

džiaugėsi jais kolūkio pirmininkas Sprindžiukas.

— Nemanlau, kad taip greitai pasėsime, — patenkintas ištarė agronomas Kondratavičius.

O prieš akis buvo tikrai daug darbo. Juk kolūkis pasiryžo šiemet išauginti po 20 arų kukurūzų kiekvienai melžiamai karvei. Ši silosinė kultūra užims 24 hektarus. Kukurūzams kolūkiečiai parinko geriausias dirvas — bulvienas ir burokienas. Jos buvo patręštos mėšlu, srutomis. Į kiekvieną hektarą kolūkiečiai išsėjo po 150 kg zuperio ir po 200 kg kalio druskos. Visos dirvos buvo įdirbtos mechanizuotai, suženklintos kvadratais. Bet kolūkiečiai matė, kad savo jėgomis nepajėgs apseiti visų plotų. Sėjos

reikalu kolūkio pirmininkas kreipėsi į Debelių vidurinę mokyklą.

— Nieko prieš, — sutiko direktorių Jatužis. — Patalkininkausime. O jūs mums padėsite.

Tarp kolūkiečių ir mokyklos užsimezgė draugystė. Kolūkiečiai padėjo moksleiviams įdirbti mišūrininkų daržą, kolūkis duos automašinas ekskursijoms.

Kai vaikai sužinojo, kad jiems reikės padirbėti kolūkio laukuose, visi patenkinti laukė tos dienos, kada išvyks. Todėl nenuostabu, kad, nugalėdami nuovargį, jie šauniai dirbo ir per dieną pasodindavo po 4 hektarus kukurūzų. Per trumpą laiką moksleiviai šia kultūra apšodino 18 ha dirvų. Už tai talkininkams labai dėkingi kolūkiečiai, nes jiems teko apšodinti kukurūzais tikrai 6 ha.

Aukit dideli ir gražūs, žalieji laukų papuošalai!

B. MELENISKIS

„Tarybinio artojo“ kolūkis.

Visų šalių proletarai, vienykitės!

KOLŪKIUINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKSCIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

1950 m.

gegužės

17 d.

Sekmadienis

Nr. 40 (1023)

KAINA 15 KAP.

EINA NUO 1948 M.

Bulvės augs gerai

Rašo „Už talką“ kolūkio penktosios brigados brigadininkas Vyt. GRAZYS

Kas metai mūsų kolūkis nupeni vis daugiau bekonų. Kaip tai pasiekiamo? Ogi kiaulių šėrimui turime pakankamai bulvių. Jų užtenka net ligi naujojo derliaus.

Siemet mūsų brigada augins 20 ha bulvių. Joms parinkome lengvesnes dirvas, žieminių ir vasarinių grūdinių kultūrų ražienas. Dirvos buvo suartos ir sukultivuotos iš rudens. Pavasarį jas sulėkščiavome. Į kiekvieną hektarą išvežėme po 25–30 tonų mėšlo.

Bulves stengėmės pasodinti anksti. Sudarėme grupę žmonių, kurie kasdien sodino bulves. Veždami mėšlą, daug pasidarbavo kolūkiečiai J. Jakniūnas, B. Striukas, artojai V. Kavoliūnas, P. Ražans-

kas. Vikriai bulves sodino kolūketės O. Budreikaitė, O. Dapšytė, O. Gražytė ir kitos. Per penkias dienas visas bulves pasodinome. Bulvių sodinimą baigė ir kitos laukininkystės brigados.

Siemet įsipareigojome išauginti ne mažiau, kaip 120 centnerių bulvių iš hektaro.

Kaip tiek gausime? Visai paprastai. Reikia tik laikytis pagrindinių agrotechnikos reikalavimų. Kai pradės dygti piktžolės, bulvių lauką nuakėsime kelis kartus. Bulves kaupsiame du-tris kartus, atsižvelgiant į piktžolių gausumą. Tokios paprastos priemonės, manau, padės išauginti gerą derlių. Tik deja, jas kartais kai kurie žemdirbiai pamiršta.

KOLŪKIETI! ŽYDI SODAI—LAIKAS SĖTI KUKURŪZUS. Pasėlių priežiūra padidina derlių.

KVADRATŲ DAR NIEKAS NERAIŽO

Išspuošė, išsidabino kaimai. Stovi sniego baltumo obelys, barsto žiedlapius vyšnios, slyvos... Sodai žydi. Vadinas, žemė pakankamai išilus, ir drąsiai galima sėti kukurūzus.

Gražius planus sudarė „Naujo gyvenimo“ kolūkis. Dar žiemą buvo nutarta pasėti 14 ha kukurūzų silosui. Kiekvienai melžiamai karvei išeitų ne mažiau kaip po 20 arų.

— Visus kukurūzus sėsime mechanizuotai, kvadratais, — kalbėjo kolūkio agronomas Dubrava.

Bet nuo žodžių ligi darbų tebėra didelis tarpas. Kol-

ūkyje tiesiasi plotai perdziūvusių dirvų, ir niekas jų nejudina.

Antroje brigadoje kukurūzams išskirti 5 hektarai bulvienų. Dirvos suartos iš rudens, bet pavasarį tinkamai dar neįdirbtos. Pats brigadininkas J. Gaigalas pripažįsta, kad jas būtina keletą kartų perakėti. Susitaupytų drėgmė, susinaikintų piktžolės. Bet technikos laukuose visai nematyti.

Kukurūzams nevežamas mėšlas, nebarstomos mineralinės trąšos.

Pirmoje brigadoje dar blogesni reikalai. Čia brigadininkas A. Pivoriūnas net ne-

žino visų plotų, kuriuose bus sėjami kukurūzai.

— Dar vieną hektarą sudarys sklypeliai. Juose kukurūzus augins mokiniai, — aiškina brigadininkas.

Bet jis nežino, koks skaičius mokinių augins, kur jiems bus išskirta žemė. Čia taip pat neišvežtas mėšlas į dirvas, neišsėtos mineralinės trąšos.

Kolūkyje nenutarta, kaip bus sėjami kukurūzai: rankomis ar sėjamačia. Mat, pirmininkas dar nesiteiravo RTS, ar aptarnaus juos.

O dienos bėga. Pavėluota sėja gali atnešti nuostolių.

S. Šilainis

Laiku atlikime pasėlių priežiūros darbus

Rajono kolūkiuose grūdinių kultūrų sėja baigta. Prasideda naujas neatidėliotinas darbas — pasėlių priežiūra. Šis darbas daugeliui kolūkiečių yra neįprastas ir neretais atvejais nesuprantamas. Mat, nuo seno įsigalėjusi netelsinga nuomonė, kad po sėjos galima atsikvėpti.

Naujoji agrotechnika mus moko, kad 3–7 dieną po sėjos būtina visus pasėlius suakėti. Elmininkų bandymų stotyje atlikti tyrimai parodė, kad ši agropriemonė duoda derliaus priedą nuo 2 iki 4 cent iš ha. Mat, piktžolės dygsta žymiai greičiau, negu kultūriniai javai. Akėjimu sudigusias ir bedygstancias piktžoles sunaikiname, tuo pačiu apvalom dirvą ir pasėlius nuo užteršimo.

Si lengva agropriemonė plačiai taikoma „Bolševiko“, „Draugystės“, „Anykščių šilėlio“, „Lenino keliu“, Mišūrininko vardo ir „Pergalės“ kolūkiuose. Deja, dalis mūsų rajono kolūkių dar ir dabar nenori akėti pasėlių. Tai yra neleistinas apsilaidimas.

Kaip akėjimas turi būti ta-

komas atskiroms žemės ūkio kultūroms?

Visos grūdinės kultūros, neišskiriant nė ankštinių, akėjamos 4–7 dieną po sėjos. Miežiai akėjami du kartus: prieš sudygimą ir kai augalas turi 3–4 lapelius. Akėjama skersai sėjos eilučių.

Kukurūzai ir bulvės akėjamos 2–3 kartus prieš sudygimą ir 1–2 kartus augalams sudigus. Laiko tarpas tarp dviejų akėjimų 5–6 dienos.

Gera paruošus dirvą prieš sėją ir laiku atlikus akėjimą ir tarpueilių purenimą, po sėjos, susidaro palankios sąlygos išauginti gerą kukurūzų derlių ir be rankinio ravėjimo. Tai yra įrodyta bandymų stotyje pravestais tyrimais.

Geriausias akėjimo laikas — saulėtą sausą dieną, nes tada išakėtos dar nespėjusios sudygti piktžolės dviejų—trijų valandų bėgyje sudžius, dirva apsivalys nuo piktžolių daug lengviau ir greičiau, kaip ravint rankomis.

Šią agropriemonę kolūkių vadovai, žemės ūkio specialistai turi kuo plačiausiai taisyti.

Ag. J. SADONAS

C. Bytauto nuotr.

Ten, kur reikia darbščių rankų...

Dešimtys rajono komjaunuolių ir jaunuolių, kupinų troškimo kuo daugiau nuveikti komunistinės ateities labui, dirba mūsų plačiosios Tėvynės statybose, plėšininėse žemėse.

Nesenai į Kazachstaną išvyko grupė Anykščių merginų: darbininkės Zina Petrova, seserys Česlikauskaitės, buvusi J. Biliūno vardo kolūkio laiškininkė Vanda Mieškauskaitė.

Savo laiškuose komjaunimo rajono komitetui komjaunuoliai ir jaunuoliai pasakoja apie savo darbą, linki sėkmės anykštėnams. Štai vienas tokių laiškų:

„Kustanajus, 1959 m. balandžio 26 d. Draugai komjaunimo darbuotojai,

Nuvažiavę nutarėme duoti Jums trumpą žinią.

Kelionė sekėsi gerai ir linksmai. Labai puikiai mus aptarnavo vagone. Kustanajaus stotyje mus sutiko su

muzika, labai linksmai. Svelkino Metuviški plakatal: „Sveiki atvykę!“. Nufotografavo ir sakė, įdės į laikraštį „Kustanajaus komjaunuolis“. Po to pavaišino labai puikiais pietumis.

Mes, trys merginos iš Anykščių ir dar viena draugė, pareiškėme norą dirbti fermoje karvių melžėjomis. Tikimės, savo įsipareigojimus įvykdysime ir viršysime. Dauguma mūsų merginų pareiškė norą dirbti kiaulių, paukščių fermose, kai kurios dirbs laukuose.

Galiu pasakyti, kad žmonės labai draugiški, daug geresni kaip įsivaizdavome...

Tuo ir baigsiu.

Sėkmės Jūsų komjaunuoliškuose darbuose!

Visų draugų vardu: Aldona Česlikauskaitė

Nėra abejonės, kad ten, kur reikia darbščių rankų, su komjaunimo keliais nepavykusios merginos dirbs iš širdies.

ŠKAITYTOJŲ laiškas

Užkirsti kelią gamtos naikintojams

Riekvienas anykštietis didžiuojasi savo puikiais gamtos vaizdais, pušynais apaugusiais kalnais ir kalneliais. Į šį puikų Lietuvos kampelį atvyksta ekskursantų ir turistų iš įvairių respublikos vietovių.

Tačiau ne visur gerai nuveikia aplinka. Štai, prie Jono Biliūno paminklo gražu, šva-

ru. Nusileidus nuo kalno, vaizdas žymiai pasikeičia. Grakščios pušaitės apkapotos, viršūnės nulaužytos, kai kur tik vieni stiebai belikę. Gamtos apsauga čia niekas nesirūpina. Daugumas aplinkinių kolūkiečių ir miesto gyventojai naudoja lieknas pušaites malkoms. Gamtos naikintojų niekas nesudraudžia. Seigu pavaiškščiųjų „Puntuko“ kolūkio eigulys Grybas po J.

Biliūno kalno papėdę, atrastų vis naujų kelmų, apdengtų samanomis, šakų, apgenėtų pušaičių.

J. Dilys

J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos mokinys

Reikia šviesos

Mūsų gatvėje grindinio nėra. Ji duobėta, o palijus — šlapia. Dieną dar nieko, o naktį vaikščioti tokia gatvė tikras vargas, ypač senesnio amžiaus žmonėms. Mat, gatvė neapšviesta. O reikia labai nedaug, tik kelių elektros lempučių.

Miesto vykdomasis komitetas žadėjo apšviesti mūsų gatvę, bet vis nesulaukiam. Tad dar kartą prašom šviesos.

J. Lisauskas

Saltinio gatvės gyventojas

Argi nėra popieriaus?

Skanius konditerijos gaminius gamina miesto arbatinės kulinarijos cechasis. Labai gerai ir tai, kad jų pardavimas vyksta ir gatvėje. Bet štai viena bėda. Pardodamus gaminius tenka neštis į namus tiesiog saujoje. Gerai, jei pats pirktėjas turi gabaliuką popieriaus. O jei ne, tai ir elni

namo su pilna sauja keksų, ant kurių gula dulksės.

Sanitarinės-epidemiologinės stoties darbuotojai negali leisti taip nehygieniškai prekiauti konditerijos gaminiiais. Argi tikrai nėra popieriaus?

Ald. Surdegienė

Partinės organizacijos susirinkimas sudarė konkretų paskaitinio darbo planą visam vasaros laikotarpiui. Pirmiausia bus organizuotas paskaitų ciklas TSKP XXI suvažiavimo medžiagos tematika. Bus skaitomos paskaitos: „TSKP XXI suvažiavimas — komunizmo statytojų suvažiavimas“, „Tarptautinė TSKP XXI suvažiavimo

kyti kolūkio Garbės lentą. Kolūkio pirmininkas komunistas drg. Smertjevas pasiūlė artimiausiu laiku radiofiukuoti ir sutvarkyti kolūkio gyvulininkystės darbuotojų raudonąjį kampelį. Šis darbas pavestas agitatoriams Tarandai ir Šakėnaitėi.

Komunistai kritikavo blogą kolūkio klubo-skaityklos vedėjos Zvironaitės darbą. Nors apie tai žino rajono kultūros skyrius, tačiau ten dėl to nesijaudinama.

Partinės organizacijos susirinkimas parodė, kad „Draugystės“ kolūkio komunistai nuoširdžiai rūpinasi kolūkiečių sąmoningumo kėlimu, kad jie nuolat propaguoja septynmečio plano skaičius, rūpinasi jų įgyvendinimu.

A. Utkus

LKP rajono komiteto politinio švietimo kabineto vedėjas

Mūsų medžiagos pėdsakais

„Reikla dirbti, drg. Dulevičiaus“

Taip pavadintame straipsnyje, išspausdintame „Kolektyvinio darbo“ Nr. 31 (1014), buvo rašoma, kad Anykščių I septynmetės mokyklos mokslo dalies vedėjui Dulevičiui už vadovavimą šaulių būreliui apmokamos 2 savaitinės valandos. Tačiau vadovas su būreliu ne tik nedirba, bet net nežino, kiek jame yra narių.

Pranešu, kad straipsnyje išdėstyti faktai teisingi. Anykščių I septynmetėje mokykloje užklasinių darbų gerinamas.

N. Varaškaitė
Rajono liaudies švietimo skyriaus vedėja

„Strazdienės vargai“

Apie tai, kad M. Melnikaitės vardo kolūkio narys Juozas Strazdas paliko senutę motiną svetimoje gryčioje be paramos, buvo rašyta „Kolektyvinio darbo“ 31(1014) numeryje.

Pranešu, kad korespondencijoje išdėstyti faktai teisingi. I liaudies teismą paduotas pareiškimas dėl alimentų išieškojimo Strazdienei-Stankavičienėi.

V. RINKEVICIUS
Anykščių rajono prokuroras

TRUMPAI

I svečius pas Kupiškio rajono Subačiaus vidurinės mokyklos mokinius buvo nuvykę Andriūniškio septynmetės mokyklos moksleiviai. Jie apžiūrėjo gerai įrengtą geografinę aikštelę.

J. Vincionas

Partijos GYVENIMAS

Siomis dienomis įvykęs „Draugystės“ kolūkio partinės organizacijos susirinkimas apsvaistė politinio-masinio darbo pagerinimo kolūkyje klausimus. Partinės organizacijos sekretorius drg. Puodžiūnas kalbėjo apie kolūkio agitatorių kolektyvo darbą. Agitatorių kolektyvas čia gausus. Agitacinį darbą dirba kolūkinės gamybos pirmūnai. Ypatingai sustiprėjo politinis-masinis darbas sėjos metu. Tarp laukininkystės brigadų vyksta socialistinis lenktyniavimas. Pirmosios laukininkystės brigados agitatoriai J. Zaranka, J. Zabieła, V. Jurginis kasdien pasakoja kolūkiečiams apie sėjos eigą, praneša, kas geriausiai dirbo, kuri brigada pirmąja. Todėl čia sėjama organizuo-

tai ir kolūkis šiuo klausimu pirmąja. Neblogi rezultatai šiame kolūkyje pasiekti ir didinant gyvulininkystės produktų gamybą. Iki gegužės 1 d. 100 ha naudmenų pagaminta 60,5 cent. o iš kiekvienos

karvės primelžta po 656 kg pieno. Šiame reikale yra nemažas nuopelnas agitatorių Šakėnaitės ir Tarandos, kurie dirba gyvulininkystės fermose ir rodo asmeninį gero darbo pavyzdį.

Komunistai kalbėjo apie būtinumą daugiau rūpintis paskaitine propaganda. Praėjusiais metais kolūkyje buvo reguliariai skaitomos paskaitos. Gi šiais metais partinė organizacija apleido šį svarbų darbo barą.

reikšmė. „Septynmečio planas — taikos planas“ ir kt. Numatyta daugiau paskaitų skaityti ateistinėmis klausimais.

Kolūkyje buvo apleista vaizdinė agitacija. Partinės organizacijos susirinkimas įpareigojo komunistus kartu su kolūkio kontoros darbuotojais per dvi savaites paruošti standus „1953—1958 m. m. kolūkio ekonominis augimas“, „Draugystės“ kolūkio septynmečio planas“, sutvar-

DIENTVARKĖJE — AGITATORIŲ DARBO KLAUSIMAI

SVEČIUOSE

„Jaunosios gvardijos“ kolūkio savivietlininkai lankėsi „Aušros“ kolūkio kultūros namuose. Čia jie suvaicino J. Zemaitės 2-ųjų veiksmų pjesę „Mūsų gerasis“ ir atliko daug idomių intermedijų.

Labai gerai vaidmenis atliko scenos mėgėjai drg. drg. Masiulis, Janonis, Dabregaitė, Sriubaitė ir kt.

Siltai sutiko svečius-savivietlininkus aušriečiai.

— Sėkmės! Lauksime vėl atvykstant! — atsisveikinant jie kalbėjo artistams.

A. PABERZIS

G a b i a u d ė j a

Daugiau kaip 5.000 liaudies menininkės E. Babravičienės darbų buvo eksponuoti įvairiose liaudies meno kūrinių parodose. Tai — įvairiausios tautinės juostos, lovatiesės, staltiesės, tautiniai rūbai, megztiniai. Visi jos dirbiniai pasižymi rašto originalumu, skoningu spalvų derinimu.

E. Babravičienės darbai buvo aukštai įvertinti 1954 metais Maskvoje įvykusioje lietuvių literatūros ir meno dekadėje. Geriausius jos kūrinius turi įsigyti Vilniaus ir Kauno muziejai. E. Babravičienės rankdarbiai buvo apdovanotos Tarptautinės Leni-

ninės premijos už tautos stiprinimą tautų tarpe laureatė A. Andreen ir Pasaulinės moterų federacijos pirmininkė E. Koton. Lietuvos rašytojai keletą E. Babravičienės rankdarbių nesenai išsluntė pažangiam Amerikos lietuvių rašytojui A. Blimbiui.

Pas liaudies menininkę dažnai lankosi studentai, moksleiviai, tarnautojai. Nuotraukoje matome Vilniaus kultūros-švietimo technikum moksleivės V. Sargautaitę ir B. Zemaitę svečiuose pas Elena Babravičienę.

A. Sarkio (ELTOS) nuotr.

RECENZIJOS

APYSAKA TRADICINE TEMA

Kiekvieną kartą, vos tik knygyuose pasirodo nauja knyga, skaitytojas susidomi ja, tikėdamasis surasti didesnę ar mažesnę naujo šiu dienų mūsų gyvenimo dalį, surasti tikrąją nūdieną, kurioje iškyla tiek daug opų ir dar nepaliestų klausimų. Neseniai mūsų rankas pasiekė nauja jauno prozininko V. Bubnio knyga, dviejų dalių apysaka „Beržai svyravimai“, parašyta žmogaus su didele gyvenimo nuovoka ir daug žadančiu meistriškumu. Ši apysaka — stambiausias iki šiol išleistas V. Bubnio kūrinys.

Apysakos siužetas, tema ir visos turinys dvelkia jau mums iš seno pažįstama tradicini išteklėjusios merginos, patekusios į senų pažūrų, patriarchališką vyro šeimą, gyvenimo ir kovos dėl naujos, šviesesnės būties dvasia. Bet čia tenka susidurti su nauju autoriaus talento bruožu — norytoriškumu, tuos šeimyninio gyvenimo konfliktus įkūnijant mūsų visuomenėje, duodant šių dienų žmogui originalų ir nešablonišką istoriškumo atspalvį. Pagrindinė siužetinė apysakos linija — Onos, kaip naujos visuomenės, naujų pažūrų ideologo išsivadavimas iš patriarchališkų uošvienės nuotakų įtakos, senojo gyvenimo būdo demaskavimas ir pergalingas žingsnis į naujosios būties įgyvendinimą. Tarp Onos ir vyro motinos Raudienės užsi-
mezga ir vystosi konfliktas. Toje Onos kovoje prieš Raudienę, tuose jų konfliktuose išryškėja gliai klaidinga senosios Raudienės pozicija, nuodijanti jaunimą praeičiai būdingu gyvenimo supratimu, telpanti siaurame savanaudiškumo, turto kaupimo, sauglavimo ir konservatyvumo pasaulėlyje, kuris Onai atrodo

perdaug siauras. Ona jaučia absoliutų priešišumą Raudienei, nors ir jai pačiai tenka daug kovoti, vidiniai nugalėti save, kad išėjus iš šios šeimos. Ir Ona su vaiku palieka vyro namus. Jina ten negrįžta jau nė tada, kai vyras ateina iš kalėjimo, kur buvo pakliuvęs už „kombinaciją“. Tuo Ona atsisiskleidžia visu savo dvasinio pasaulio turtingumu, blaivumu ir tvirtumu, prieš kurį žlunga visa, kas sena, atgyventa, kas negaltingai turi būti nublokšta į praeities sąslavyną.

Salla šių dviejų — Onos ir Raudienės — personažų, apysakoje sutinkama ir daugiau — studentė Elzė, Raudienės dukterė, iš pradžių buvusi baltarankė, bet vėliau suradusi teisingą kelią, tradicinės kaimo pleputės Mataušienė ir Lapauskienė, brigadininkas Juozas, Onos vyras Jeronimas ir kt. Bet šių personažų piešime ryškiai jaučiasi antradiškumas, todėl jie skaitytojui neiškyla kaip pilni, aiškūs individai, ir jų veiksmo fonas lieka kiek nesuprastas, blankokas. Be šių trūkumų naujas V. Bubnio kūrinys mums didžiai vertingas savo gliai, kruopščiai išbaigtomis burtinėmis, šeimyninėmis detalėmis, savitai suprastomis ir išradingai įlydytomis į kūrinių lyrinėmis nuotakomis, sodria, spalvinga kalba.

Autorius, pasirinkęs seną, tradicinę temą nesuklydo. Jis ją visu platumu atskleidė šių dienų gyvenimo drobėje, suteikdamas visiškai naują, savitą pasirinktos temos išsprendimą. Už tai autorius nusipelnė rimto pagyrimo ir vilties, jog atelty mes iš jo sulauksim dar daugiau ir dar geresnių kūrinių.

B. SRIUBAS,
VVU studentas

Naujos knygos Anykščių knygyne

J. Baltušis. RAŠTŲ PIRMAS TOMAS. Spausdinami geriausi rašytojo apsakymai, parašyti 1932—1956 metais. Jie duodami chronologine tvarka. Pirmiausia — iš rinkinio „Savaltė prasideda gerai“, kuriuose autorius vaizduoja sunkią Lietuvos darbo žmonių nedalą buržuazijos valdymo metais. Zymią vietą knygoje užima pokario metais parašyti geriausi J. Baltušio apsakymai.

A. Andrejevas. GYVENTI TROKŠTU. „Gyventi trokštu“, — kužda suželstas tarybinis karys, grumdamsis su mirtimi Didžiojo Tėvynės karo laukuose. Apie narsią, rūšią kovą dėl gyvenimo ir pasakoja rašytojas A. Andrejevas, pats nuo pirmųjų karo dienų dalyvavęs mūšiuose ginant Tarybų šalį nuo hitlerininkų.

Alf. Bieliauskas. ROŽĖS ŽYDI RAUDONAI. Tik ką praužė frontas. Per ištuštėjusias gatves į ažuolyną važiuoja villukas. Iš jo išlipa partijos miesto komiteto sekretorius Kostas Janušis, miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Petras Daknys ir komjaunimo miesto komiteto sekretorius Vytautas Čeponis. Tą rytą, eidamas mirties tylos apimta Vyduo alėja, Čeponis pamato ties vienu gražiu namu šviesų merginos siluetą ir kieme žydinčias rasotas rožes...

Taip prasideda Vytauto Čeponio gyvenimas išvaduotame šilų mieste, jo lyriška ir drauge tragiška meilė.

Sėkmingai užbaigsime mokslo metus

A. VINGRYS

Anykščių J. Billūno vardo vidurinės mokyklos direktorius

Mūsų mokyklos mokytojai jaučia didelę atsakomybę už jiems patikėtus mokslėivius, kad šie su tvirtomis žiniomis perėtų į aukštesnę klasę ar, tinkamai pasiruošę, drąsiai suliktų egzaminus.

Sįmet brandos atestato egzaminus laikys 88 mūsų mokyklos abiturientai. Jau II-me trimestre XI-tosios klasės pasitelė gražių rezultatų. XIc klasės kolektyvas pasiekė beveik šimtaprocentinį pažangumą.

Šiuo metu kursas jau baigiamas pakartoti, atliekami paskutiniai laboratoriniai bei praktikos

Nauji Kultūros rūmai Jonavos baldų gamintojų gyvenvietėje.

M. Ogajaus (ELTOS) nuotr.

ALFONSAS BRIEDIS

Mano vasaros

Mano vasaros rasotos
Už ilgų ilgų kelių.
Dar žaliuos gimtinės soduos
Bala šakos obei.

Mano saulė nepašokus
Į vidudienio skliautus.
Dar naluvs jaunystės juokas
Kartais veržias per kraštus.

Mano dienos, nors saulėtos,
Nepanašios į dienas.
Dar ir dalnos nesudėtos
Aplė melę, svajones.

Mano jaunos, tvirtos rankos
Ilgis darbo nuoširdaus.
Kol dar bitės soduos renkas,
Beleškodamos medaus.

Tai, vadinas, padirbėti
Reikalinga iš peties,
Kol dar vasaros viešėti
Ant gimtinės išsities.

Oi, nesinorėtų baistai
Užsigult našta kitam
Ir kaip obei bevaisel
Nužydėti užmirstam!

BALYS SRIUBAS

DRAUGEI

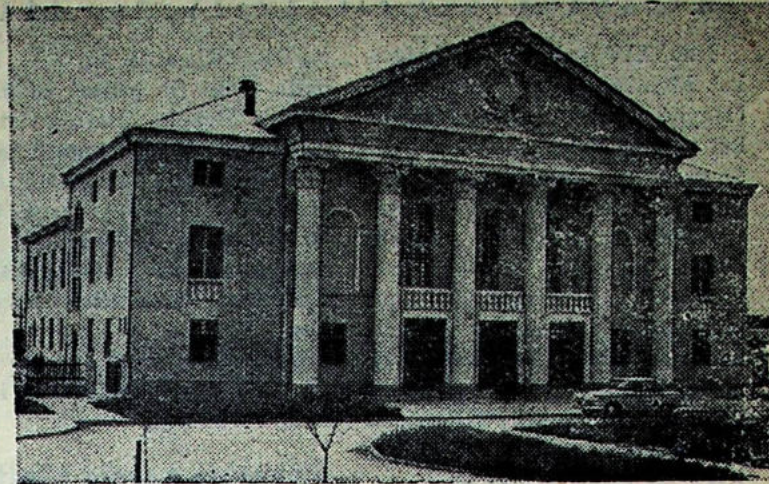
Aš matau —
Tu, nuliūdusi kartais,
Melancholijon grimsti imi.
Ir gyvenimas
Tampa bevertis,
Kai jautiesi
Menku žmogumi.

Mano draugei
Nedrišk taip manyti.
Juk kartu
Su mumis tu esi,
O mes, žinom, —
Ne dulkės mažytės,
Bet didžiuliai šioj žemėj visi!

Gervėms skrendant

Mėnesienos ledelis
Praplaukia,
Debesėlių pralenkdamas iša,
Krykščia gervės,
Prakrykščia palaukę —
Nepažįsta gimtinės
Sugrįžę.

Ir ilgai aš mąstau... —
O, gimtine,
Juk ir aš,
Jei nebuvęs tiek šičia,
Tavo veldą
Ar bučiau pažinęs,
O ir savo
Nušvitulį gryčią!

Feljetonas

PIRKTI VAIKAI

Anykščių plytų fabriko gamybos meistras Pranas Saladžius, kiekvieną kartą imdamas atlyginimą, galvodavo: „Štai ką daro viengungystė. Beveik penkiasdešimt rublių kas mėnesį iškrenta kaip į vandenį. Būtų šeima, vaikų, pinigų daugiau gaučiau“.

Ir pasiskundė Pranas kartą viengungystės bėdomis fabriko vyriausiai buhalterei, kuriai seniai jis jautė simpatijas.

— Apsivesi, tai dar nereikia, kad iškart ir viengungystės mokesčiai atpuls. Dar vaikų reikia susilaukti. — dėstė vyr. buhalterė savo mintis. — O tu kokį nors Gogolio kūrinį skaitei? — netikėtai užklauso ji meistrą. — Na, kad ir „Mirusias sielas“?

Saladžius ne iškart suprato, kur kalba krypta. Bet jis vyras su galva. Jei Gogolio Čičikovas mirusius baudžiauninkus pirkto, tai kodėl jam tik trijų vaikų nenusipirkus? O labai čia kas žinos, kad jis, Pranas Saladžius, viengungis ir staiga turi tris vaikus. Čia gi reikalingas raščiukas, na dar su antspaudu. O ant nugaros jo nekliausi. Įsegs vyr. buhalterė į storą bylą ir...

1957 metų pradžioje gamybos meistras atnešė į gamyklos buhalteriją pažymėjimą, kad jis, Saladžius, tikrai turi tris vaikus. Alfonsas — gimęs 1951 metais, Janytė — 1952 metais, o Rimvydas — 1954 metais.

Kiek sumokėjo Pranas už tą pažymėjimą Utenos rajono Kuktiškių apylinkės tarybos pirmininkui, sunku pasakyti. Jie abu geriau prisimena.

— Nedraugautume — aš su tuo popieriuku tavo tiesiai pas prokurorą nutempčiau. — juokdamasi sako vyriausioji buhalterė. — Vaikų vardus gerus parinkai. Jei apsi-
vesim ir turėsime vaikų, tai jie turės kaip tik tokius vardus.

1958 metais Saladžius vėl pristatė pažymėjimą iš tos pačios apylinkės tarybos, o tų pačių metų gruodžio mėnesį su vyr. buhalterė apsidėdė. O pirktais vaikais — fiktyviu pažymėjimu ir toliau naudo-
jasi.

Tik vieną dieną abu pažymėjimai atskrido pas prokurorą. Kas dabar bus?

A. Raselė

Dėl rajoninės meninės saviveiklos apžiūros rezultatų papildymo

Rajono dainų šventės organizacinio komiteto suvestuose rezultatuose, išspausdintuose „Kolektyvinio darbo“ Nr. 39, praleista:

„Garbės raštu apdovanotas J. Billūno vardo vidurinės mokyklos mokytojas, choro vadovas L. Mikšys.

Kultūros namų kolektyvų grupėje trečią vietą paskirti „Zalgirio“ kolūkio kultūros namų saviveiklininkams“.

tos klasės, kurios egzaminų ne-
laiko. Per visus mokslo metus
didžioji mokinių dalis mokėsi no-
riai ir sąmoningai. Visose klasėse
kursas jau baigtas arba visiškai
baigiamas. Vyksta kartojimas,
lyginimas tų spragų, kurios atsi-
rado įsivainant atskirus dalykus
mokslo metų bėgyje.

Mokytojos Pakalnienė, Sinical-
tė, Vilkončienė, Mamėnienė daž-
nai nuveda mokinius į kolūkius,
vietos gamyklas, kur mokiniai
susipažįsta su darbu gyvulinin-
kystės fermose, susipažįsta su
vairiomis mašinomis, dalyvauja
sėjos darbuose ir praktiškai pa-
tikrina teorines žinias.

Komjaunimo ir pionierių orga-
nizacijos taip pat nemaža padeda
sėkmingai užbaigti mokslo me-
tus. Čia pasireiškia draugiška pa-
rama silpniesiems mokiniams, ku-
rie dėl įvairių priežasčių ėmė
atsilikti ir mokyti nepatenkina-
mai. Nuširdi draugiška parama
padėjo ir padeda ne vienam
moksleiviui pasitkėti savo jėgo-
mis ir siekti sėkmingo mokslo
metų baigimo.

Kartu mokykloje vyksta pasi-
ruošimas mokinių gamybiniam
darbui vasaros atostogų metu.
Atvira komjaunimo susirinkli-
me mokiniai įsipareigojo arti-
mesniuose rajono kolūkuose iš-

(Nukelta 1 psl.)

KUNIGAS ŽUDIKAS IR JO GLOBĖJAI

Nuo XIV amžiaus pabaigos, kai Lietuvoje buvo įvesta krikščionybė, šimtus metų dvasininkai valdino didelį valdmenį krašto gyvenime. Apkrikštyję žemaičius, Jogaila Vilniuje įsteigė vyskupiją ir dovanojo jai kelis dvarus, neapdėtus jokiomis privilegijomis. Tomis privilegijomis katalikų bažnyčia naudojosi išties šimtmečius. Žinoma, bažnyčia neliko skolinga valdovams ir tiems aukštesiems visuomenės luomams, kurie suteikė jai turtus bei galią.

Kai XVIII amžiaus pabaigoje, likviduojant Lenkijos-Lietuvos valstybę Lietuva atsidūrė Rusijos caro valdžioje, katalikų bažnyčia ėmė remti carizmą. Jos vadovai trumdė liaudies brudėjimus prieš valdžią. Kilus 1905 metų revoliucijai, Lietuvos kunigai atvirai stėjo reakcijos pusėn.

Kunigo Olšauskio karjera

1905 metais pagarsėjo kunigas Konstantinas Olšauskis.

Pirmosios Rusijos revoliucijos metais Olšauskis iš Karmelitų bažnyčios sakyklos grasino pragaro bausmėmis už streikus ir nepaklusnumą valdžiai, darbdaviams, mūkinio religingus žmones. Daug nesąmoningų darbininkų jis įtraukė į „Sv. Juozapo draugiją“. Iš tos draugijos narių Olšauskis sudarė smogikų grupes, kurios šnipinėdavo ir padėdavo žandarams gaudyti pažangesnius darbininkus. Suimtus darbininkus jie pirmą nuvarydavo į Karmelitų kleboniją, pas klebo-

ną Olšauskį, o tik po to — į policiją. Taip jie padarė su darbininkais Mykolu Martusevičiumi, Aleksandru Rekevičiumi ir kitais.

Streikų metu fabrikantai daug darbininkų išvarė į gatvę. Naujai priimdami darbininkus, fabrikantai reikalavo atnešti kunigo Olšauskio rekomendacinius raštelius.

Olšauskis daug pasitarnavo caro sūnams malšinant 1905 metų revoliuciją.

Olšauskis kaupia kapitalą

Kai tik praėjo revoliucinė audra, Olšauskis pradeda smarkiai rūpintis savo asmeniskais, žemiškais reikalais. Su kompanijonais jis išsigyja Laukžemės dvarą (netoli Darbėnų), važiuoja į Ameriką dolerių rinkti,

Lietuvoje organizuoja klerikalinio švietimo tinklą.

Kilus pirmajam pasauliniam karui, jis evakuavosi į Rusiją. Čia atvažiavęs prisilpė prie Lietuvos komiteto nukentėjusiems nuo karo šelpiti. Voroneže jis pasidarė šio komiteto įgaliotiniu. Po kurio laiko paaiškėjo, kad Olšauskis savinasi pinigais, skiriamus moksleivių bendrabučiams išlaikyti. Kunigas — „geradaris“ iš komiteto atleidžiamas.

Tuo metu karas jau ėjo į pabaigą. Caras buvo nuverstas nuo sosto. Kalzeris Vilhelmas buvo paskelbęs „nepriklausomą“ Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos valstybių įsteigimo projektą. Jau buvo aišku, kad karą laimės Antantės valstybės. Olšauskis vėl keičia kailį — jis ima glaus-

tis prie būsimojų nugalėtojų. Nieko nelaukdamas, jis suklautoja pasą — tampa grafu fon Oldenburgu ir nuvyksta į Švediją, o iš čia per Vokietiją į Šveicariją. Berne Olšauskis įsteigia „Lietuvių vykdomąjį komitetą“, kurio pirmininku pasiskelbia pats ir pradeda veikti.

Turėdamas didelį pinigų rinkimo „patyrimą“, 1917 metais vasario mėnesio pabaigoje Olšauskis nuvyksta į Romą. Čia jis gauna popiežiaus Benedikto XV leidimą visose pasaulio katalikų bažnyčiose rinkti pinigus nukentėjusiems nuo karo Lietuval. Sėkmingai prisirinkęs dolerių, frankų, markų ir kitokios valiutos, kunigas Olšauskis labai „susrūpino“ būsimoios Lietuvos ateitimi ir ypač savo kišene.

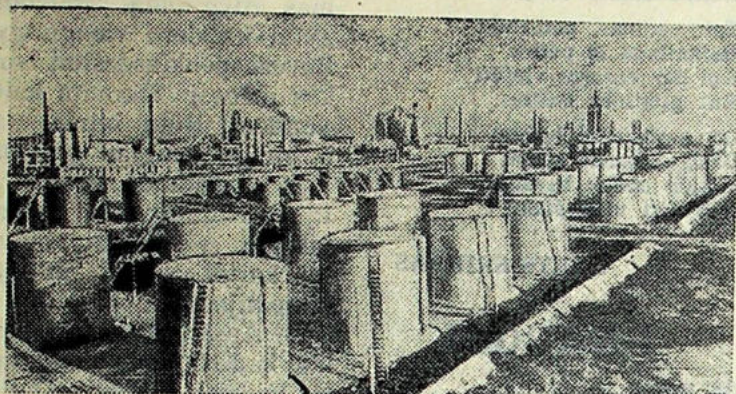
Sutanotas reakcionierius daro politiką

Didžiosios Spalio revoliucijos bangos pasiekė ir vokiečių okupuotus Pabaltijo kraštus. Lietuvos reakcija išsigando. 1919 metų spalio 10 dieną Berne kunigas

Olšauskis sušaukė Lietuvos „atstovų“ konferenciją, kuri sprendė, kokia turi būti Lietuva. Į tą konferenciją Olšauskis atskvietė „atstovus“ ir iš okupuotosios Lietuvos. Kunigas J. Staigaitis (vėliau vyskupas), vokiečių šnipas J. Gabrys ir kiti kunigai balsavo už tai, kad Lietuva taptų monarchija.

Tų pačių metų pirmosiomis rugpjūčio dienomis Šveicarijos kurortiniame miestelyje Brunėne įvyko tarptautinė katalikų konferencija. Joje dalyvavo ir Lietuvos kunigai. Po konferencijos vokiečių Centro partijos lyderis Erzbergeris su „grafu fon Oldenburgu“ — Olšauskiu ir jo adjutantais — kunigais Purickiu ir Bartuška svarstė, ką paskirti Lietuvos karaliumi. Buvo pasiūlyta dlevoto Viurtenbergo kunigakščio Uracho kandidatūra. Erzbergeris įtikinėjo, kad jeigu Urachas bus išrinktas Lietuvos karaliumi, tai Lietuva būsianti labai katalikiška, o Olšauskis bus paskirtas Vilniaus vyskupu.

(Tęsinys sekančiame numeryje)

KINIJOŠ LIAUDIES RESPUBLIKA. Lančzhou baigta statyti naftos valymo įmonės pirmoji eilė. Pradėtas įrengimų bandymas. Įmonė išleis įvairių rūšių skystą kurą ir tepalus.

Nuotraukoje: bendras naftos saugyklos vaizdas. Sy-Ma (Sinchua) nuotr.

Anykštiečiai žiūri „Žiemos fantaziją“

Didžiulį Tarybų Lietuvos darbo žmonių susidomėjimą sukėlė pirmojo tarybinio baleto ant ledo gastrolių Kaune. Jau nuo pat pirmųjų gastrolių dienų į Kauno sporto halę pradėjo plaukti tūkstančiai žiūrovų iš įvairiausių respublikos kampelių.

Ne viena ekskursija pažūrėti „Žiemos fantazijos“ buvo nuvykusi ir iš Anykščių rajono. Ši puikų jaunystės baletą su pasigėrėjimu žiūrėjo dau-

giau kaip 600 rajono kolūkiečių, darbininkų, moksleivių ir tarnautojų. Net keliomis mašinomis išvežinėję dieną į Kauną buvo nuvykę Lenino vardo kolūkiečiai, medicinos, raikopsąjungos, švietimo darbuotojai, vietos vidurinės mokyklos moksleiviai.

Užvakar į „Žiemos fantazijos“ spektaklį išvyko rajono valstybinių įstaigų 60 žmonių kolektyvas. Z. Mikšys

ĮDOMI PASKAITA

Svėdasų vidurinės mokyklos salėje įvyko paskaita-informacija V-XI kl. moksleiviams apie triušių priežiūrą ir auginimą, pievinių žolių sėklų rinkimą ir kukurūzų auginimą.

Pranešimą padarė „Svėdasų“ kolūkiečio agronomas drg. Vaižmužis.

A. PABERZIS

Sėkmingai užbaigsime mokslo metus

(Atkelta iš 3 psl.)

auginti 15 ha kukurūzų. Tam tikslui sudarytos mokinių brigados, kurioms vadovauja mokytojai. Susitarta su kolūkių vadovais dėl bendradarbiavimo ir paramos. Daugelis mokinių jau išsigiję triušių ir juos augina. Talgai moksleivių išpėrelgojimas — išauginti 1.800 triušių bus įvykdytas.

XIc klasės komjaunimo grupės iniciatyva mokykloje sėkmingai įgyvendinama savitvarka. Nemažų laimėjimų savitvarkos ir naudingų visuomenės darbo srityje yra pasiekę VIIa klasės pionieriai, kurie stropiai sutvarko savo klasę ir suplovė 15 kubinių metrų mokyklos malkų.

Naudingą darbą atlieka mokytojo Aleksiejaus vadovaujami mokyklos traktorininkai — jie suarė

vieną ha anksčiau nenaudotos žemės, kurioje bus auginamas mišinys, pašariniai runkeliai, pašariniai kopūstai ir kt.

Jaunieji gamtininkai, vadovaujami mokytojos Sincaitės, jau sutvarkė mokyklos mokomąjį bandomąjį sklypą ir pradėjo jame sėti.

Sprendžiant mokinių idėjas ir estetinio auklėjimo uždavinius, didelę reikšmę turi užklasnis darbas. Pavasarį vykdoma ypač daug masinių prilemonių ir sportinių varžybų mokyklos ir rajono mastu. Ir visur dalyvauja mūsų mokyklos kolektyvai. Užklasinis darbas mūsų mokykloje vyksta reguliariai per visus mokslo metus, todėl pavasarį nereikia griežtis taip žalingo šturavimo, kuris išblaško mokinių dėmesį ir atitraukia nuo sistemingo moky-

mosi. Mokyklos choras jau yra paruošęs dainų šventės repertuaro dainas. Baigia ruošti repertuarinius šokius ir liaudies šokių ratelis. Dramos būrelis, pastatęs „Vandens lėlija“ ir sėkmingai pasirodęs Rokiškyje ir Utenoje, jau nutraukė darbą, kad aktoriai sėkmingiau galėtų ruošti egzaminams ir dalyvauti gamybinėje praktikoje. Visus metus dirbo mokyti. Juknevičiaus vadovaujamas jaunųjų turistų būrelis, kuris, atlikęs kelis turistinius žygius, šiuo metu baigia pasiruošti stovyklavimui Kuršių Neringoje. Žiemos metu vyko sportininkų treniruotės uždaroje patalpoje, o šiuo metu — gryname ore.

Mokslo metų pabaiga — labai svarbus etapas mokyklos gyvenime. Mokytojų pareiga dėti visas pastangas, kad mokslo metai būtų užbaigti sėkmingai, kad rezultatai būtų džiuginantys.

Pranešimas

apie sėjos eigą rajono kolūkiuose
1959 m. gegužės 15 d.

Užimamoji vieta	Kolūkiečio pavadinimas	Pasodinta bulvių proc.	Pasėta kukurūzų proc.
1.	„Pergalė“	100	100
2.	„Už taiką“	100	—
3.	„Žalgiris“	88,9	—
4.	Svyturys	70,0	—
5.	„Anykščių šilelis“	66,7	—
6.	„Puntukas“	66,7	—
7.	„Ateitis“	65,0	50,0
8.	„Draugystė“	65,0	—
9.	„Naujas gyvenimas“	63,5	—
10.	„Paryžiaus Komuna“	60,0	—
11.	Puškinos vardo	58,8	—
12.	„Tarybinė žemė“	58,3	—
13.	Cerniachovskio vardo	57,1	48,0
14.	„Aušra“	53,8	100
15.	Mičurino vardo	53,3	25,0
16.	J. Biliūno vardo	52,5	—
17.	Lenino vardo	47,5	13,3
18.	„Bolševikas“	46,1	30,0
19.	„Skiemonys“	45,4	16,6
20.	„Kelias į komunizmą“	43,7	—
21.	„Laisvas artojas“	38,3	—
22.	„Diktator“	37,5	—
23.	„Lenino keliu“	36,3	25,0
24.	„Jara“	35,7	—
25.	„Svėdasai“	33,6	4,2
26.	„Tarybinis artojas“	25,0	100
27.	M. Melnikaitės vardo	25,0	23,1
28.	„Tarybų Lietuva“	25,0	33,6
29.	„Jaunoji gvardija“	25,0	—
30.	„Kibirkštis“	25,0	—
31.	Zdanovo vardo	21,9	14,3
32.	„Ąžuolas“	20,0	26,7
33.	P. Cvirkos vardo	15,4	66,7
Rajone:		52,0	26,8

CSV RAJONO INSPEKTORIUS

Už redaktorių C. BYTAUTAS

DEMESIOI

Anykščių MMS melioracijos darbams reikalingi darbininkai: traktorininkai, turintieji darbo stažą, kalvis ir paprastieji darbininkai.

Dėl sąlygų kreiptis į Anykščių MMS, Svėdasai (buvusi MTS sodyba).

Pil. Laurinavičienė-Sinkevičiūtė Bronė, Balio, gim. 1925 m., gyv. Anykščių m. Vilniaus g-vė Nr. 28, iškelė ištuokos bylą pil. Laurinavičiui Kazui, Liudviko, gim. 1923 m., gyv. Anykščių m. Vilniaus g-vė Nr. 28.

Ištuokos bylą nagrinės Anykščių rajono Liaudies teismas.